

מדור כללי

לזכרו של משה לביא

פינה ברפת, החל בארון הבגדים והמגפיים המיות-מים, דרך דיר היונקות, ארון התרופות, סככת העגלים, רפת העגלות — הכל מזכיר לנו את משה כל יום מחדש.

היום אנחנו כבר מצטטים אותו: „משה היה אומר, ...משה היה עושה”...

משה נכנס לעבודה ברפת רק אחרי שחזר מה-צבא וכעבור שבועות ספורים היה לרפתן מן המניין. עיניו החדות, גישתו הסבלנית לבעלי-חיים, תבונת-כפיו ומסירותו, אלו הן התכונות שאיפיינו אותו ובזכותן השתלב במקצוע החדש. הודות לחכמתו, טוב-לבו, ואישיותו המיוחדת — אותם הקרין על כל הבאים במחיצתו, היה לאחד מנושאי הגרעין של הצוות בענף.

מסגרות החיים אותן יצרה החברה היו זרות לו. היה משהו באופיו שלא התיישב עם הדפוסים השיגרתיים. ומעל לכל היה לו קצב חיים משלו. אף פעם אי-אפשר לדעת מתי מתחיל יומו ומתי הוא נגמר, מתי הוא אוכל או מתי הוא נח, אם בכלל. דבר אחד היה ברור, מה שמוטל עליו — יבצע ביסודיות על הצד הטוב ביותר. הוא התעלם לחלוטין ממושג הזמן. שעה שהיה שקוע בעבודה כל שהיא, שום כוח שבעולם לא היה מזיז אותו, עד שסיים את עבודתו; וכך גם היה בכדורעף, בשחמט, או בכל עיסוק אחר.

משה היה איש-שיחה, ידע לשמוע ולהקשיב לזולת, וגם להרצות את דעותיו. הרבה פעמים קרה שתוך כדי שיחה בחברתו, אחרי חליבת לילה, שעה שהוא פולט בניחותא עשן הסיגריה, איבדתי גם אני את תחושת הזמן והיינו משוחחים עד אור הבוקר.

משה היה צנוע. כאשר לפני כמה חודשים באו לרפת כתבים, צלמים ואנשי ראדיו, לא שם אליהם לב והמשיך בעבודתו. הוא רק אמר לנו בחיך: „לא איכפת מה שתגידו, העיקר שלא תשכחו להד-גיש את ענין הצוות”.

שיכלנו אח למשפחת הרפתנים וחבר יקר למש-פחת הקיבוץ. ליוספה אין בפניו ניחומים. יגדלו צור וטל ובשחוקם והופעתם יהיו לנו עדות חיה ורעננה לזכרו של אבא. קיבוץ מרחביה, נובמבר 1969

עזרא צמרי

משה היה... כל יום נוסף שעובר מחדיר להכרתנו את העובדה כי נגזר עלינו לדבר על משה בלשון עבר.

בימים הראשונים אחרי האסון שתקנו, היינו כולנו המומים. היינו מביטים כל בוקר איש ברעהו — מבט מוזר, לוגמים את הקפה ומתפזרים איש איש לעבודתו.

ברפת שררה אווירה של מועקה; רק טירטור מכונת החליבה וגעיית העגלות הפריעו את השקט ונשמעו כאילו צורמניים יותר מתמיד.

היום — החיים כאילו חזרו למסלול, אבל כל